

VANDEAUDIITORI KUTSETEGVUSE STANDARDITE

EESSÕNA (EESTI)

(Kehtib alates 14. detsembrist 2010)

SISUKORD

	Lõik
Sissejuhatus.....	1–2
AJN seisukohad	3
AJN kinnitatud vandeaudiitori kutsetegevuse standarditele omistatud mõjuvõim.....	4–9
Rahvusvahelised auditeerimise standardid (Eesti)	10
Rahvusvahelised kvaliteedikontrolli standardid (Eesti).....	11
Muud rahvusvahelised standardid (Eesti).....	12–15
Kutsealane otsustus	16
Vandeaudiitori kutsetegevuse standardite rakendatavus.....	17–18
AJN kinnitatud rakendusjuhenditele (Eesti) omistatud mõjuvõim.....	19–20
Keel.....	21

Sissejuhatus

1. Käesolev rahvusvaheliste kvaliteedikontrolli, auditeerimise, ülevaatuse, kindlustandvate ja seonduvate teenuste standardite (Eesti) (edaspidi *vandeauditori kutsetegevuse standard*, lühendatult *VKS* või *rahvusvaheline standard (EE)*) eessõna on avaldatud selleks, et hõlbustada Eesti Audiitorkogu organi audiitortegevuse järelevalve nõukogu (edaspidi *AJN*) avaldatavate seisukohtade ulatusest ja mõjuvõimust arusaamist vastavalt *AJN* pädevuses sätestatule.
2. *AJN* on Audiitorkogu sõltumatu järelevalveorgan, kelle ülesanne on korraldada järelevalvet avalikes huvides ning võtta meetmeid audiitortegevuse arengu eelduste loomiseks, vandeauditori kutsetegevuse kvaliteedi saavutamiseks ja selle kaitsmiseks.

AJN seisukohad

3. *AJN* seisukohad reguleerivad auditi, ülevaatuse, muude kindlustandvate ja seonduvate teenuste töövõtte, mida osutatakse kooskõlas vandeauditori kutsetegevuse standarditega. *VKS* on Rahvusvahelise Arvestusekspertide Föderatsiooni, sh Rahvusvahelise Auditeerimise ja Kindlustandvate Töövõtude Standardite Komitee (edaspidi *IAASB**) põhimõtete ja rahvusvaheliste standardite alusel koostatud ning kinnitatud audiitortegevuse seaduse (edaspidi *AudS*) § 46 lõike 2 kohaselt *AJNi* poolt. *AudS* § 46 lõike 5 kohaselt võivad Rahvusvahelise Arvestusekspertide Föderatsiooni põhimõtete järgi ja rahvusvaheliste standardite alusel koostatud standardid nende koostamisel aluseks olevatest standarditest erineda vaid ulatuses, mis on vajalik vastavuses olemiseks Eestis kehtivate õigusaktidega. *AudS* § 45 lõike 1 kohaselt peavad vandeauditor, kes täidab seaduses sätestatud vandeauditori kutsetegevusalaseid ülesandeid avaliku sektori üksuses töötades, ja audiitorettevõtja täitma vandeauditori kutsetegevuses *AudS* § 46 alusel kehtestatud või kinnitatud vandeauditori kutsetegevuse standardeid. Kutseline arvestusekspert ei tohi esitada vastavust vandeauditori kutsetegevuse standarditega, välja arvatud juhul, kui kutseline arvestusekspert on täielikult järginud kõiki teenuse suhtes relevantseid standardeid.

* IAASB seisukohad

IAASB tegevuse eesmärk on töötada välja rahvusvaheliste standardite (lühendatult *IAASB standard*) kogum, mis oleks ülemaailmselt üldiselt aktsepteeritud. IAASB liikmed tegutsevad laia avalikkuse ning arvestusekspertide ülemaailmse kutseala ühistes huvides. Selle tulemusel võivad nad võtta mõnel teemal seisukoha, mis ei ole kooskõlas nende riigis või ettevõttes kehtiva praeguse tavaga või mis ei ole kooskõlas neid IAASB liikmeks esitanute seisukohaga.

IAASB seisukohad reguleerivad auditi, ülevaatuse, muude kindlustandvate ja seonduvate teenuste töövõtte, mida osutatakse kooskõlas rahvusvaheliste standarditega. Need ei ole üliluslikud kohalike seaduste või regulatsioonide suhtes, mis reguleerivad möödunud perioodide finantsaruannete auditit või kindlustandvaid teenuseid muu teabe kohta konkreetses riigis, mida tuleb järgida kooskõlas vastava riigi riiklike standarditega. Juhul kui konkreetse küsimuse puhul kohalikud seadused või regulatsioonid erinevad IAASB standarditest või on vastuolus IAASB standarditega, ei vasta kohalike seaduste või regulatsioonidega kooskõlas läbi viidud teenus automaatselt IAASB standarditele. Kutseline arvestusekspert ei tohi esitada vastavust IAASB standarditega, välja arvatud juhul, kui kutseline arvestusekspert on täielikult järginud kõiki teenuse suhtes relevantseid standardeid.

Avalikustatud projekti, rahvusvahelise standardi, rakendusjuhendi või muu dokumendi ainus autoriteetne tekst on tekst, mille on välja andnud IAASB inglise keeles.

AJNi kinnitatud vandeaudiitori kutsetegevuse standarditele* omistatud mõjuvõim

4. Rahvusvahelisi auditeerimise standardeid (Eesti) (ISA (EE)) tuleb rakendada möödunud perioodide finantsinformatsiooni auditis.
5. Rahvusvahelisi ülevaatamise teenuse standardeid (Eesti) (ISRE (EE)) tuleb rakendada möödunud perioodide finantsinformatsiooni ülevaatusel.
6. Rahvusvahelisi kindlustandvate teenuste standardeid (Eesti) (ISAE (EE)) tuleb rakendada kindlustandvates teenustes, välja arvatud möödunud perioodide finantsinformatsiooni auditites või ülevaatustel.
7. Rahvusvahelisi seonduvate teenuste standardeid (Eesti) (ISRS (EE)) tuleb rakendada finantsinformatsiooni koostamise töövõtude, informatsiooni osas kokkuleppeliste protseduuride rakendamise töövõtude ja muude AJN määratletud seonduvate teenuste töövõtude suhtes.
8. ISADELE (EE), ISREDELE (EE), ISAEDELE (EE) ja ISRSIDELE (EE) viidatakse ühiselt kui vandeaudiitori kutsetegevuse standarditele.
9. Rahvusvahelisi kvaliteedikontrolli standardeid (Eesti) (ISQC (EE)) tuleb rakendada kõigi vandeaudiitori kutsetegevuse standarditega hõlmatud teenuste suhtes.

Rahvusvahelised auditeerimise standardid (Eesti)

10. ISAd (EE) on kirjutatud sõltumatu audiitori poolt läbi viidava finantsaruannete¹ auditi kontekstis. Neid tuleb vajadusel kohandada olukordades, kui neid rakendatakse möödunud perioodide muu finantsinformatsiooni auditite suhtes. ISADE (EE) mõjuvõim on esitatud ISAs (EE) 200.²

Rahvusvahelised kvaliteedikontrolli standardid (Eesti)

11. ISQCD (EE) on kirjutatud rakendamiseks ettevõtete suhtes nende kõigi teenuste osas, mis on hõlmatud vandeaudiitori kutsetegevuse standarditega. ISQCDE (EE) mõjuvõim on esitatud ISQCDE (EE) sissejuhatuses.

Muud rahvusvahelised standardid (Eesti)

12. Mõned lõigetes 5–7 esitatud rahvusvahelised standardid (Eesti) sisaldavad eesmärke, nõudeid, rakendus- ja muud selgitavat materjali, sissejuhatavat materjali ja definitsioone. Neid termineid tuleb tõlgendada vahetult analoogselt viisiga, kuidas neid on selgitatud ISADE (EE) kontekstis ja finantsaruannete auditite kontekstis ISAs (EE) 200.

<p>* Kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksi (Eesti) mõjuvõim</p>

<p>Kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksi (Eesti) mõjuvõim on esitatud eetikakoodeksi (Eesti) eessõnas.</p>

¹ Kui ei ole määratud teisiti, tähendavad „finantsaruanded” möödunud perioodide finantsinformatsiooni sisaldavaid finantsaruandeid.

² ISA (EE) 200 „Sõltumatu audiitori üldised eesmärgid ja auditi läbiviimine kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti)”.

13. Muud lõigetes 5–7 esitatud rahvusvahelised standardid (Eesti) sisaldavad põhiprintsiipe ja üliolulisi protseduure (identifitseeritud rasvases kirjas ja kasutades sõna “peaks”) koos seonduvate juhistega selgitava ja muu materjali, sealhulgas lisade näol. Põhiprintsiipe ja üliolulisi protseduure tuleb mõista ja rakendada selgitava ja muu materjali kontekstis, milles esitatakse nende rakendamise juhised. Põhiprintsiipide ja ülioluliste protseduuride mõistmiseks ja rakendamiseks on seega vaja arvesse võtta standardi tervikteksti.
14. Standardi põhiprintsiipe ja üliolulisi protseduure tuleb rakendada kõigil töövõtutingimustes relevantsetel juhtudel. Erandjuhtudel võib kutseline arvestusekspert siiski pidada vajalikuks relevantsest üliolulisest protseduurist kõrvale kalduda, et saavutada selle protseduuri eesmärki. Sellise olukorra tekkimisel on kutseline arvestusekspert kohustatud dokumenteerima nii selle, kuidas alternatiivsed protseduurid protseduuri eesmärgi saavutamisel toimusid, ja ka kõrvalekaldumise põhjused, kui need pole muidu selged. Kutselise arvestuseksperti vajadus relevantsest üliolulisest protseduurist kõrvale kalduda tekib eeldatavasti ainult siis, kui see protseduur oleks spetsiifilistes teenusetingimustes mittetulemuslik.
15. Lisad, mis moodustavad osa rakendusmaterjalist, on standardi lahutamatu osa. Lisa eesmärki ja ettenähtud kasutust kirjeldatakse sellega seotud standardi tekstis või lisa enda pealkirjas ja sissejuhatuses.

Kutsealane otsustus

16. Vandeaudiitori kutsetegevuse standardite olemus nõuab kutseliselt arvestusekspertidelt nende rakendamisel kutsealase otsustuse kasutamist.

Vandeaudiitori kutsetegevuse standardite rakendatavus

17. Spetsiifiliste vandeaudiitori kutsetegevuse standardite ulatust, jõustumiskuupäeva ja mis tahes spetsiifilist rakendatavuse piirangut selgitatakse vastavas standardis. Kui vandeaudiitori kutsetegevuse standardites ei sätestata vastupidist, on kutselisel arvestusekspertidil lubatud rakendada standardit enne selles määratud jõustumiskuupäeva.
18. Vandeaudiitori kutsetegevuse standardid on relevantssed avaliku sektori töövõtude suhtes. Kui on asjakohane, lisatakse avaliku sektori majandusüksuste puhul spetsiifilised täiendavalt arvesse võetavad asjaolud:
 - (a) ISADE (EE) ja ISQCde (EE) puhul vandeaudiitori kutsetegevuse standardi teksti või
 - (b) muude vandeaudiitori kutsetegevuse standardite lõpus olevatesse avaliku sektori erisätetesse (PSP).

AJNi kinnitatud rakendusjuhenditele (Eesti) omistatud mõjuvõim

19. Rahvusvahelised auditeerimise rakendusjuhendeid (Eesti) (IAPS (EE)) antakse välja kutselistele arvestusekspertidele tõlgendavate juhiste ja rakendusabi andmiseks ISADE (EE) rakendamisel ja hea tava edendamiseks. Rahvusvahelisi ülevaatamise teenuste rakendusjuhendeid (Eesti) (IREPS (EE)), rahvusvahelisi kindlustandvate teenuste rakendusjuhendeid (Eesti) (IAEPS (EE)) ning rahvusvahelisi seonduvate teenuste rakendusjuhendeid (Eesti) (IRSPS (EE)) antakse välja sama eesmärgi täitmiseks vastavalt ISREde (EE), ISAEde (EE) ning ISRSide (EE) rakendamisel.

20. Kutselised arvestusekspertid peaksid olema teadlikud teenuse korral rakendatavatest rakendusjuhenditest ja võtma neid arvesse. Kutseline arvestusekspert, kes ei võta arvesse ega rakenda relevantsetes rakendusjuhendis sisalduvaid juhiseid, peaks olema valmis selgitama, kuidas on tagatud vastavus:
- (a) ISAd (EE) nõuetega või
 - (b) rakendusjuhendis käsitletavate AJN muu(de) töövõtustandardi(te) põhiprintsiipide ja ülioluliste protseduuridega.

Keel

21. Vandeaudiitori kutsetegevuse standardite, rakendusjuhendite (Eesti) või muude dokumentide ainus autoriteetne tekst on tekst, mille on välja andnud AJN eesti keeles.